

שפע כוכבים, הרבה אי-סדרים וקצת גניבות - כך צולמו „שני אויבים” בנגב

כסית יוצאת לחזית

תנועת רכבות הנוסעים לבאר-שבע נפסקה השבוע שלושה ימים. רק בלילה יצאה רכבת-משא בכיוון זה. מי שעלה על רכבת זו, גירם בשעת הנסיעה בתיקויה להתעורר בבאר-שבע, בהגיע הרכבת לתחנה הסופית, היה משפשף את עיניו בתדה

התעופה המתין לו צבא מעריצים. הכתבים והצלמים ליוו אותו על כל צעד ושעל. רודפי אוטוגראפים עצרו אותו בכל פינת רחוב. ואזרחי הארץ כולה עקבו ברעבתנות אחרי מעשיו והצהרותיו. כיום, מאז פרוץ מבול-הכוכבים ששטף

פרקש, הסתובב סביב הניצבים והשחקנים, צילם מפה ומשם. איש לא הפריע לו לעשות דבר. עד שבתום שעות מפרכות של חזרות, החלו סוף סוף להפעיל את המצלמה הסינר-מסקופית, שהיתה צריכה לצלם את מובטלי באר-שבע בתפקידם כתושבי מחנה-שבויים

איטלקיים, שבורים, עייפים ורצוצים. המצלמה היטיבה לעשות: היא קלטה, נוסף לשבויים, את צלם-התנועה הישראלי המצלם את המצלמה הקולנועית המצלמת אותו. היה צורך להסריט את כל הקטע מחדש. סרט בשווי של כמה אלפי דולארים ירד לטמיון. שני ישראלים ממנהלי הייצור שבמקום תפסו את הצלם, שברו את שיניו וזרקוהו מאדיס-אבכה לבאר-שבע.

☆☆☆ המצלמות המיותרות

יום כהיר אחד התברר למישהו מהנוכחים שיותר מדי מצלמות-קולנוע מצלמות את הסרט. התחילו לספור והתברר, שמלבד שתי המצלמות הסינמסקופיות של חברת דינו והלורנטס האיטלקית, המצלמות את הסצינה בצבעים, תפסו עוד שני צלמים את אותה התמונה במצלמות-קולנוע רגילות, בשחור-לבן. אחד מהם היה ניצב, שמילא בסרט תפקיד של מיגר בריטי וצילם סצינות למזכרת. האדם השני היה מסריט ישראלי שצילם את כל המחזה, כדי ללמוד ממנו אחר-כך איך צריכים להסריט סצינה שכזו. גרוע מזה היה מה שעוללו להפקת הסרט הניצבים עצמם. אם בחודשים הבאים אפשר יהיה להשיג בשוק הבדואי של באר-שבע אביזרי-הסרטה וחלקי-ציוד קולנועי, או אם חלק ניכר מתושבי העיר יטיילו ברחובות במדיצבא בריטיים ובכובעי-צבא איטלקיים — לא יתפלא איש על כך.

הניצבים, שהיו סבורים, אולי, כי השכר המשולם להם אינו הולם את כישרונותיהם הקולנועיים, לקחו עימם בתור פיצוי מכל הבא ליד: מלבושים וחוטאי-חשמל, קופסאות צבעי-איפור ומלאי של ואולין שנועד להסרת צבעים אלה. קשה להניח שהצופים שיראו את הסרט, לאחר שיושלם, ירגישו בכך; אולם עובדה היא — ביום הראשון של ההסרטה בבאר-שבע הופיעה יחידת-הצבא הבריטית, המשתתפת בסצינה ההמונית, כש בכובעי הסירה של חייליה סמלים מבריקים. מיום ליום הלך מספר הסמלים בכובעים ופחת. כנראה שבבאר-שבע עדיין קיימים אספנים של סמלי-צבא. בשעת מנוחת-הצהר רים או בלילה, דאגו אלה להעשיר את אוספיהם.

אין לחשוש כמוכנ, שהסרט עצמו ייפגע מתקריות קטנות אלה. מה שהסריטו בבאר-שבע במשך שלושה ימים, לא יהווה אלא

שני האויבים השחקן האנגלי דויד ניבן ואלברטו סורדי האיטלקי, המופיעים בסרט על שני אויבים משני מחנות שונים, ההופכים בתום תקופת

מה. התחנה הסופית היתה — בירת חבש. המיכנים דמו אומנם למה שהיתה פעם תחנת באר-שבע — אולם היתה זו כנראה טעות. כתובת-ענף התנוססה מעל בניין היתחנה, נשאה את האותיות הלאטיניות: אדיס אבבה. על המיכנים הסמוכים, וביניהם מה שהיתה לפנים בריכת-המים של באר-שבע, צויירה הסיסמה האיטלקית: „וינצרו!” (ניצחו!). שאר המיכנים בשטח הפכו לייתקני הצבא הבריטי, ששכתובות באנגלית מציינות את הנאפי ומשרד מפקד-התחנה.

בשעות היום היתה תחנת הרכבת של באר-שבע כבושה לא רק בידי שלטים אלא גם בידי אדם. למי שניסע לתחנה מכיוון העיר, היה צפוי מחזה מעורר-התמים. מאות פועלי-הדחק ומחוסרי-העבודה של העיר, מגודלי זקן ומלוכלכים, בבגדים בלויים ובסחבות, יחפים ובנעליים קרועות, הופקרו ללהט השמש, כששוטרים צבאיים בריטיים בעלי כובעי-מחצה אדומים רודים בהם ברובים ובמקלות. על רקע קרונות-המשא שניצבו בתחנה, דמה החיזיון לפעולת משלוח יהודים למחנות-השמדה באירופה הנאצית. רק פרט אחד היה שונה בתכלית. המגורר שים לא נראו עצובים או ממורמרים כלשהו. להיפך, הם התבוננו בסקרנות בנעשה סביבם, חיכו צחקו והשתעשעו בינם לבין עצמם. כי למשך שלושה ימים הפכו מובטלי באר-שבע לכוכבי-קולנוע. הם השתתפו כניצבים, בשכר של 17 לירות ליום, בהסריטת הסרט האיטלקי-בריטי, שני אויבים.

☆☆☆

קץ תהלידה קץ היה ביקורו של כוכב-קולנוע בישראל בבחינת מאורע ציבורי. בשוה

את הארץ בעת הסרטה אכסודוס, נעשו תושבי ישראל מפוקקים ביותר בשטח זה. שוב אין סיכוי שביקורו של כוכב-קולנוע כלשהו יעזיר אותם — מלבד אם תהיה זו בריגיט בארדו או אליזבט טילור. כך יכול היה להיווצר מצב, בו שוהים בארץ ארבעה מגדולי הקולנוע האירופאי, מסריטים סרט משך תקופה ארוכה — אך מסוגלים לעבוד ולבלות מבלי שירוצו אחריהם ברחובות ומבלי שיפרצו סביבם מהומות. האגדה ה' מיסית אודות שיעור-קומתם של כוכבי-הקולנוע התנדפה בשנים האחרונות; ואפילו מעריצי הקולנוע הנלהבים ביותר דורשים שכר טוב, כשניתנת להם ההזדמנות לשחק לצידם של כוכבים כמו דוד ניבן הבריטי או אלברטו סורדי האיטלקי.

זהו אולי ההסבר היחיד למה שקרה בעת הסרטה שני אויבים בתחנת הרכבת בבאר-שבע. מלבד שוטר תנועה בודד, לא הקיפו מישמרות משטרה את השטח. סדרנים לא חסמו את הכניסות. כל דיכפין יכול היה להיכנס ולצאת כאוות נפשו, לראות כיצד מסריטים סצינה המונית של 1500 ניצבים ושני כוכבים עולמיים, לטייל בין המצלמות והציוד החשמלי המשוכלל. לצעוק אפילו על הבמאי האנגלי של הסרט, גאי „חניך השטן” (האמילטון), ולהשמיע כמה קולות — אותם קלט מכשיר-ההקלטה בשוה-היצילומים. שום התקהלויות ושום סקרנים לא נראו בשטח. המבקר היחיד שבא לבקר בשטח הצילום, היה ראש עיריית באר-שבע, דוד טוביהו, שהופיע בלוויית פמלייתו, כדי לראות כיצד מונצחת עירו בסרט הצוללוד.

אלה שאם מישהו סבור שאלה הם הנאי עבודה טובים להסרטה — אינו אלא טועה. יום אחד הופיע בשטח צלם-תנועה בשם

אשה בין עכברי המידבר על רקע נופו של הנגב, מארי חים ארבעה מכוכבי הסרט — את גניה אבני, לשעבר רקדנית דויד ניבן, אופטוסו, מייקל ויילדינג ואלברטו סורדי —

אדי
מתנוססת
דקה אחר
שהוא קו
סיפור
שניה. ר
קחים ב
סורדי.
קצר נופ
בינתני
לשתר
המלחמה
אולם בר
בוטי, מ
לפניהם,
בבאר-ש
שע
בצעקו
טכנאים
ישנה על
מחצית ו
הבמאי ו
מתמונה